

TUNTOSARVI

N:o 15 1983

TUNTOSARVI

Kuulonäkövammaisten lehti
ilmestyy 22 kertaa vuodessa
N:o 15/1983
ilmestyy 15. p:nä syyskuuta
9. vuosikerta

JULKAISIJA

Näkövammaisten Keskusliitto ry.

Varat tämän lehden kustannuksiin on lahjoittanut
Lions-piiri 107 N

PÄÄTOIMITTAJA

Orvokki Holopainen

TOIMITUKSEN OSOITE

Näkövammaisten Keskusliitto
Mäkelänkatu 50
00510 Helsinki 51
puh. 90-77041/227

SISÄLLYS

Kuurojen päivänä	1
Haluatko muuttaa palvelutaloon Tampereelle	3
Matka Rhodokselle, auringon Jumalan saarelle	4
Ilmoitukset	8
Ruokapalsta	9
Viherkasvien talvihoito	11
Lukijan palsta	14

Kuurojen päivänä

Kuuroilla on oma erityinen päivänsä vuodessa, syyskuun neljäs sunnuntai. Sen on nimennyt Kuurojen Maailmanliitto ja sitä vietetään kaikkialla maailmassa. Päivän perimmäisenä tarkoituksena on kiinnittää yhteiskunnan, päättäjien ja suuren yleisön huomiota kuurojen asioihin, saavutuksiin ja ongelmiin, viimeksi mainittuihin siinä tarkoituksessa, että niitä voitaisiin ratkaista ja vähentää. Tällainen erityinen yhteiskunnan huomion kiinnittäminen on paikallaan, koska kuurojen ääni ei helposti kuulu. Kuurouden vamma ja sen seuraukset eivät näy ulospäin ja kuurot ovat useimmiten mieluummin hiljaa kuin pitävät meteliä itsestään.

Sana kuurotietoisuus keksittiin muutama vuosi sitten. Sen sisältöä on määritelty eri tavoilla. Voitaneen sanoa, että oleellista tässä on kuurojen itsetunnon kohottaminen. Kuuroudessa ei ole mitään häpeämistä. Viittomakieli on oikeutettu ja tunnustettu kieli. Näyttää siltä, että jo tähän mennessä käyty keskustelu on tuottanut tuloksia. Kuurot ovat tulleet entistä rohkeammiksi. He eivät enää ole toisen luokan kansalaisia. Heidän toivomuksensa ja vaatimuksensa ovat oikeutettuja ja niitä on otettu huomioon.

Kuurojen Päivää on vietetty eri tavoin. Aikaisemmin kuurojen liitolla oli tapana järjestää vuoroin eri paikkakunnilla valtakunnallinen tapahtuma, pääjuhla, ja lisäksi yhdistykset järjestivät juhlia omilla paikka-

kunnillaan. Näistä on kuitenkin vähitellen luovuttu ja pyritty keskittymään tehokkaaseen tiedottamiseen ja tuomaan tällä tavalla ongelmat esiin. Tätä tapaa on varmasti syytä jatkaa ja ehkä löytää muitakin keinoja tavoitteidemme saavuttamiseksi.

Kuurojen asioiden kehittämisessä on varmasti edelleen työtä täällä kotimaassa, vaikka tiedämme, että Pohjoismaissa olot ovat kuurojen kohdalla kuten muutenkin hyvät verrattuna tilanteeseen muualla maailmassa. Tämä tuli taas kerran esille kesällä Pa-lermassa pidetyssä Kuurojen Maailmankongressissa. Niinpä tulisikin Kuurojen Päivänä keskittyä entistä enemmän pohtimaan keinoja ja mahdollisuuksia kaukana olevien kuurojen veljien ja sisarten olojen parantamiseksi. Kuurojen Lähetys ja sen kautta maamme kuurot ovat olleet tässä toiminnassa mukana jo kolmisen vuosikymmentä. Tätä työtä on syytä suuresti arvostaa. Tarvittaisiin kuitenkin uusia kanavia esimerkiksi kehitysyhteistyön kautta. Tässä on liitollamme varmasti tehtävä, johon on syytä paneutua, ei ainoastaan Kuurojen Päivänä vaan jatkuvasti tulevana vuosi-

Runo Savisaari

Haluatko muuttaa palvelutaloon Tampereelle? Hakuaika on nyt!

Inger Lindgren

Jos olet muuttamassa Tampereelle ota heti yhteys oman alueen kuntoutussihteeriin, hän auttaa hake-muslomakkeiden täyttämässä sekä muiden papereiden hankkimisessa. Kuntoutussihteereillä on tietoa palvelutalon asunnoista ja palveluista. Keskustele heidän kanssaan.

Asunnot ovat: yksiöitä, joiden pinta-ala on 44 m² sekä kaksioita, joiden pinta-ala on 62 m². Asunnot ovat rivitaloasuntoja. Yhteisrakennuksessa on yhteiset ruokailu-, seurustelu- sekä vapaa-ajan tilat ja sauna ja pesutupa.

Henkilökuntaa taloon tulee pysyvästi 4. Johtajaa haetaan nyt. Johtajan koulutus on sairaanhoitaja, sosiaalityöntekijä tai vastaava. Lisäksi taloon tulee toimintaterapeutti, kodinhoitaja joka hoitaa myös emännän tehtävät sekä hoitoapulainen. Asuntojen vuokrat ovat 15,83/m². Yksiön vuokra on siis tämän vuoden hintatason mukaan: 697 mk ja kaksion: 981 mk. Vuokriin voi hakea asumistukea. Palveluista peritään palvelumaksu. Palvelutalossa tarjoillaan yksi ateria joka päivä. Jokainen voi myös itse tehdä ruokansa jos haluaa.

JOS SIIS HALUAT PALVELUTALOON, OTA HETI YHTEYS OMAN ALUEEN KUNTOUTUSSIHTEE-RIIN.

Matka Rhodokselle, auringon jumalan saarelle

Tuija Pirhonen

Katselin eilen illalla taas kerran Rhodoksen matkan valokuvia ja tyttäreni Pian tekemää vihkosta matkan pikku muistoista. Nämä pikku muistot ovat sisäänpääsylippuja, ostoskuitteja, lautasliinoja ja kaikenlaista muuta sekalaista, mitä matkan varrella tarttui käteen. Lisäksi vihkossa on myöskin tyttäreni pitämä päiväkirja tapahtumista.

Ajatus matkasta lähti liikkeelle Apu-lehden Apukerhosta. Apukerho järjestää Heikki Hietaniemen johdolla matkoja milloin minnekin. Ja itsepäinen 15-vuotias tyttäreni yksinkertaisesti PÄÄTTI meidän mukaanlähdestämme. Huoli sentään minut, äitinsä, kaiverikseen. Pia ilmoitti lujasti maksavansa oman matkansa jälkikäteen, kunhan menee kesätöihin. Matkarahat hän lainasi isoäidiltään ja minun kuulemma oli hankittava omat matkarahani mistä halusin.

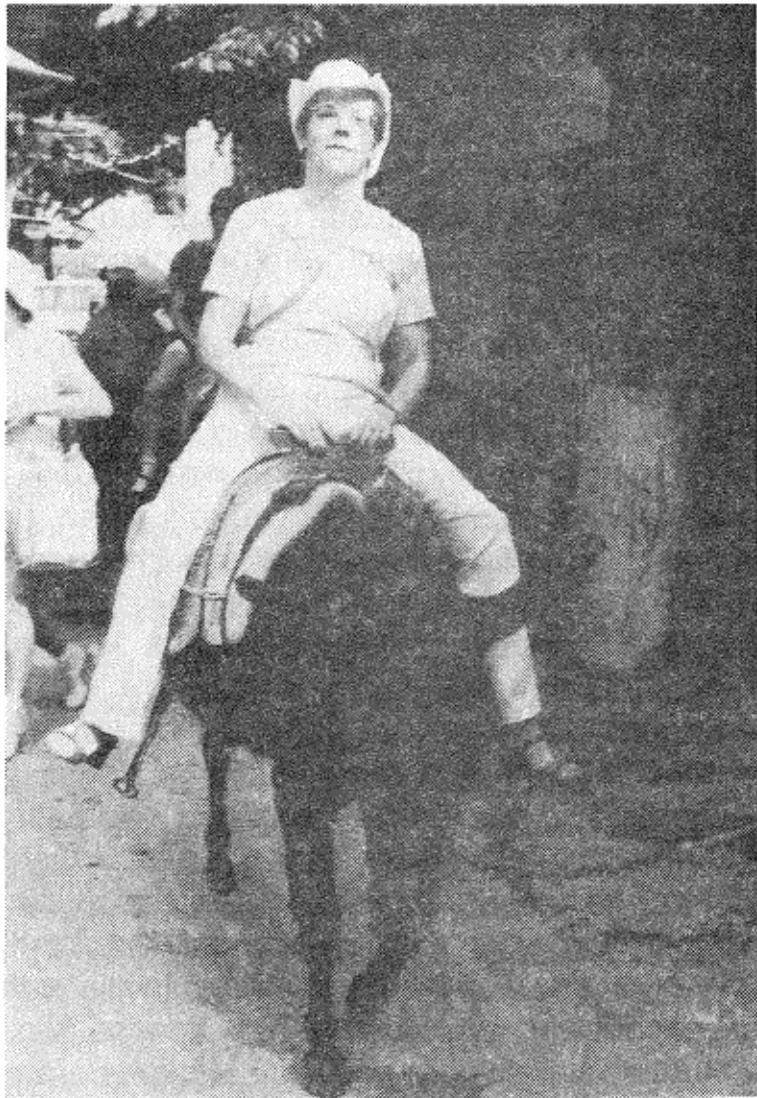
Niin varattiin paikat seurueeseen. Käytiin otattamassa passikuvat ja mentiin poliisilaitokselle passien hakuun. Pia päätti, että otetaan viiden vuoden passit, jotta ensi kerralla ei tarvitse hankkia. Pia teki listan mukaan otettavista tavaroista. Se oli vaikeaa. Hän ei osannut päättää millaisia vaatteita siellä tarvitaan. Tästä johtui, että hän tarvitsi KAIKKI uudet kesävaatteet. Vaatteet eivät suinkaan ole ilmaisia, joten se

nosti matkakustannuksia melkoisesti. No se siitä.

Matka alkaa. Matkaan lähdettiin kukonlaulun aikaan kotoa Kivenlahdesta, eli klo 5 aamulla. Kentällä piti kokoontua klo 5.25 ja lentokone nousi ilmaan klo 6.55. Minä en ikinä ole pelännyt lentämistä, vaan rakastan sitä. Kone oli Finnairin DC-10, suurin Suomessa. Pia jännitti niin kovasti, että piti koko nousun ajan molemmista käsistäni kiinni. Lentokentällä saimme Apukerholta jokainen pikkupaketin. Pääsimme purkamaan sitä koneessa. Sisällä oli valkoinen lippalakki, kynä, Cardinin ihana hajuvesipullo ja muovinen rintamerkki, johon sai kirjoittaa oman nimen. Lisäksi Apukerho tarjosi meille koneessa yhden juoman. Lento oli tasainen, ilma oli hyvä, ei lainkaan ilmakuoppia. Pia kirjasi koko ajan vihkoonsa kapteenin ilmoitukset siitä, minkä kaupungin yläpuolella oltiin ja kuinka paljon lentokorkeutta meillä kulloinkin oli.

Saapumishetkessä oli parasta, kun kone kiersi ilmassa Rhodoksen saaren yläpuolella. Jännitys kohosi. Laskeuduimme nätisti kentälle. Ulos päästyämme löi kuuma, hautova ilma vastaan ja hiki virtasi kun jonotimme passintarkastuksessa. Toisella puolella terminaalia odottivat bussit ja oppaat. Apukerholla oli siellä oma bussi, niinkuin kaikilla tulevilla retkilläkin. Siten Apukerhon ryhmä pysyi aina koossa ja oli hauskaa tutustua muihin kerholaisiin. Matkatavaramme tulivat perässä kuorma-autoilla. Hotelli oli Chevaliers Palace ensimmäisen luokan hotelli. Vihdoinkin perillä.

Tauon jälkeen kokoonnuimme alakertaan yöker-

Tuija ratsastaa aasilla Rhodoksen maisemassa

hon tiloihin tiedotustilaisuuteen. Oppaat kertoivat pankkien aukioloajat, oppaiden viikon aikana tarjolla olevat retket. Saimme myöskin maistaa Kreikan kansallisjuomaa OUZOa.

Illalla oli kerholaisten tarkoitus tehdä kävelyretki vanhaan kaupunkiin syömään johonkin viihtyisään ruokapaikkaan. Sinne mekin menimme. Lähdimme kävellen, mutta Madrakin satamakahviloiden kohdalla yllätti sadekuuro meidät ja jäimme sinne. Mandrakin kahviloissa on ihan pakko käydä vähintään kerran päivässä. Kaikki siellä käyvät. Ja uusia tuttavuuksia tulee pian.

Sade taukosi ja ryhmä hajaantui. Osa palasi taksiin hotellin lähellä olevaan ravintola Rioon syömään. Tarjoilu oli hidasta, mutta ruoka oli hyvää. Tarjoilija viihdytti meitä viinipullotempulla. Hän asetti viinipullon aina aivan pöydän reunalle ja kun pullo putosi, hän nappasi sen ilmasta kiinni. Hän teki sen minun vieressäni ja sai sydämeni hypähtämään joka kerta kun pullo tipahti. Säikähdin tietenkin ajatuksesta, että hyvä viini menee hukkaan. Yöllä poikkesimme vielä hotellimme yökerhossa katsomassa kreikkalaisen ohjelman. En kyllästy kuuntelemaan kreikkalaista musiikkia enkä katsomaan kreikkalaista tanssia. Tähän asti Pia on aina tuhahtanut innolleni kreikkalaiseen musiikkiin ja tanssiin, vaan ei tuhahtele enää.

Toinen lomapäivä oli sunnuntai. Ei se haitannut kun osa kaupoista oli auki. Hotelli oli keskustassa, joten joka paikkaan oli lyhyt matka. Minä en viihdy ran-

nalla eikä Piakaan, siten nautimme molemmat kaupungilla kävelystä. Vuodenaika oli kaunis, kaikkialla oli kukkia. Entä se kaikkien kukkien tuoksu sitten. Ah ja voih. Teimme ensimmäiset ostoksemme. Kävimme hotellissa välillä lepäämässä ja lounaalla ja taas kaupungille. Tutustuimme ryhmästämme Ullaan ja Kaisaan ja niin meillä oli oma kiva porukka koko viikon. Pia oli närkeästyntynyt kun en lähtenyt hänen kanssaan nuorisodiskoon. Menin mieluummin yökerhoihin, koska halusin aina uudestaan nähdä ne kreikkalaiset ohjelmat. Pia pääsi siellä mukaan myös yökerhoihin. Toisen illan kohteena oli yökerho Blue Bird (sininen lintu). Ohjelma oli hyvä ja olin ensimmäisten turistien mukana tanssimassa kreikkalaisia tansseja. Kreikassa on tapana viihdyttää turisteja opettamalla heille joi-tain kreikkalaisia kansantansseja. Mikäs sen mukavampaa. (Jatkuu)

Ilmoitukset

Kihloissa

Päivi Suontakanen ja Eero Rantatalo 3.9.1983 Oulussa. Tuntosarvi onnittelee.

Olen poissa työstäni 19.9–11.11.1983. Yllä mainituk-si ajaksi olen saanut opiskelun vuoksi palkatonta va-paata.

Kiireellisissä asioissa asiakkaani voivat ottaa yh-teyttää Helsinkiin johtava kuntoutussihteeri Kaija Sale-kariin. Tapaamme taas työn merkeissä 14. marras-kuuta.

○ Maija Haapalainen

Ruokapalsta

Kirjolohti on herkullinen ja edullinen ruoka. Usein kauppojen erikoistarjouksissa kirjolohta saa lenkki-makkaran hinnalla. Ravintoarvo ja maku ovat kuitenkin ihan toiset kuin makkarassa. Lohikalat ovat sitä parempia mitä suurempia ne ovat. Niiden suomut ovat pieniä. Suomut häviävät kun lohikalan paistaa. Lohikaloja ei tarvitse suomustaa. Pariloitu lohikalan nahka on suurta herkkua. Lohikalaa peratessa ei käytetä lainkaan vettä. Vatsaontelo pyyhitään talouspa-perilla, sitä ei huuhdota. Liman saa pois paperilla pyyhkien tai suolaa ripottamalla. Jos haluat tuoresuo-lata lohikalan, käytä 2 ruokalusikallista suolaa yhtä ki-loa kohti sekä ripaus sokeria. Näin suolattu kala on valmista seuraavana päivänä. Se pitää laittaa suo-laantumaa hyvän painon alle. Kevyesti tuoresuolattu kala ei säily monta päivää. Se on syötävä seuraavana

päivänä. Seuraavassa pari muuta herkullista kirjolohi-reseptiä. Ne eivät tule kalliiksi, mutta käyvät hienoonkin tilaisuuteen.

PARILOITU KIRJOLOHI

4 viipaletta kirjolohta
1 rkl öljyä
sitruunaa
suolaa
valkopippuria

Kuumenna rautainen paistinpannu keskilämpöiseksi. Voitele kirjolohiviipaleet öljyllä molemmin puolin. Pari-loi viipaleet varovasti molemmin puolin. Tarkista kypsyyt veitsenkärjellä selkäruodon vierestä, jossa lihan tulee olla ruodosta irti. Mausta pariloitu kirjolohi kypsänä ja tarjoile keitettyjen perunoiden ja sitruunan kera. Vihreä salaatti sopii myös lisäkkeeksi.

JUHLAVA KIRJOLOHIKEITTO

1 rkl voita
1 rkl vehnäjäuhoja
4 dl lohilientä (päästä, ruodoista ja evsitä keitetty)
1 1/2 dl maitoa
200 g kirjolohta
1 dl kermaa
3/4 tl suolaa
tilliä

Kiehauta voi ja vehnäjäuhot kattilassa. Lisää lohiliemi vähin erin, keittoa sekoittaen. Lisää maito ja anna keiton kiehahtaa. Kuutioi tai suikaloi kirjolohi ja lisää keittoon. Anna kiehua noin 5 minuuttia. Lisää kerma, suola ja tillisilppu. Tarkista maku. Tämän juhlanan kirjolohikeiton lisänä voi tarjota lämmintä tai paahdettua ruisleipää ja voita.

Viherkasvien talvihoito

Marjatta Kemppi

Koko kesän olemme saaneet nauttia kukkien runsaasta kukinnasta, joka monien lajien kohdalla jatkuu lähes tauotta syksyyn. Mutta jo elokuussa monet lajit alkavat valmistua lähestyvää lepokautta varten. Lokakuussa luonto vetäytyy lepoon ja valo vähenee. Myös huonekasvien hoito on mukautettava vallitseviin olosuhteisiin. Mitä viileämpää tai vähemmän valoa, sen niukemmin kastellaan. Lämpimässä asuinhuoneessa voi suihkuttaa usein. Etenkin keskitalvella ilma on keskuslämmitysasunnoissa hyvin kuivaa.

Talveksi esim. kaktukset viedään mieluiten viileään, valoisaan paikkaan. Lehdettöminä talvehtivat mukula-, sipuli- ja juurakkokasvit voi säilyttää talven yli vaikka kellarissa, samoin pelargonit, verenpisarat ja ruusut. Lehtevinä talvehtivat lajit on pidettävä viile-

ässä, valoisassa paikassa. Varsia leikataan vasta kevättälvella ennen kasvun alkua.

Lokakuussa voi vielä istuttaa jouluksi pikkutulppaneja, krookuksia ja jääkieloja. Ennen maaliskuuta ei juuri kannata kylvää, juurruttaa pistokkaita tai jakaa kasveja. Valoa on liian vähän kunnolliseen kasvuun ja kehitykseen.

Marraskuu on vuoden pimein ja synkin kuukausi. Kukkiville lajeille on hyvä järjestää lisää valoa tehokkailla lampuilla. Kasvavaa ja hyvinvoivaa kasvia voi kastella lähes normaalisti ja jopa lannoittaa parin viikon välein. Muuten kukkia kastellaan edelleen niukasti eikä lannoiteta. Viileässä ja kylmässä talvensa viettäviä lajeja kastellaan suunnilleen kerran kuukaudessa, kaktuksen tapaisia tuskin ollenkaan ennen maaliskuuta.

Joulukuussa voi olla paljon kukkia tuomassa väriä kotiin. Tulppaanien, hyasinttien, krookusten sekä kielojen lisäksi joulukuussa kukkivat atsaleat, syklaamit, joulutähdet ja joulukaktus. Jos omat kukkasipulit eivät vielä ehdi kukkaan jouluksi, on niistä yhtä paljon iloa tammikuussakin. Mutta ennen tätä kukkaloistoa on jotain tehtäväkin. Joulukuun alussa aiemmin istutetut kukkasipulit otetaan viileästä kosteasta paikasta. Aluksi ne on pidettävä pimeässä, jotta kukkavarret kasvaisivat pitemmiksi. Ensin otetaan esiin hyasintit, sitten tulppaanit ja vähän ennen joulua krookukset ja kielot. Multa pidetään tasaisen kosteana ja kasveja suihkutetaan usein. Ja jouluksi kaikki muutkin kodin

kasvit siivotaan: lehdet pyyhitään ja kiillotetaan, kuituneet kukat ja lehdet poistetaan. kastelu on hyvin niukkaa.

Vuoden alussa keskitalvella valoa on vähän. Useimmat huonekasvit lepäävät tai ainakin lopettavat kasvamisen pimeimmäksi vuodenajaksi. Keinovalon avulla voi kasvua ja kukintaa edistää.

Tammikuussa huoneenlämmössä olevia kasveja kastellaan niukasti parin viikon välein, viileässä tai kylmässä lepääviä noin kerran kuukaudessa. Lannoitteita annetaan vain niille kasveilla, jotka kasvavat ja ovat valoisassa paikassa. Tammikuun lopulla voi jo monia viileässä talvehtivia huonekasveja panna valoisaan lämpimään paikkaan;

Päivät pitenevät ja valoisuus lisääntyy helmikuussa. Ja vaikka on vuoden kylmin kuukausi, huonekasvit alkavat vähitellen herätä talvilevosta. Helmikuun lopulla voi sitten aloittaa istuttamisen ja mullan vaihdon. Kukkien kasteluakin voi jo vähitellen lisätä. Viileässä talvehtineita, esim. pelargonia, verenpisara, kiinanruusu, ruukkuruusu, voi vähitellen totuttaa lämpimään. Varret leikataan ja multa vaihdetaan tarvittaessa.

Huonekasveille maaliskuu on kevättä, vaikka ulkona on vielä talvi. Tässä kuussa useimmat huonekasvit istutetaan uudestaan. Lehdet pyyhitään ja kiilloitetaan, kuivat varret, lehdet ja kukat poistetaan. Nyt talvilevossa olleet viimeisetkin tuodaan valoon ja lämpöön. Kesällä kukkiville vaihdetaan multa ja matalina

pidettävien kasvien varret leikataan lyhyiksi. Kaktuksetkin alkavat kasvaa, kastelua lisätään ja kasvit pannaan valoisaan paikkaan.

Huhtikuussa kevätaurinko jo vauhdittaa kasvua. Kasvien kastelua lisätään ja aloitetaan lannoitus. Kesällä kukkivien kasvien mukuloita ja juurakoita istutetaan ikkunalle ruukkuihin. Pistokkaita voi istuttaa ja vanhoja kasveja voi edelleen jakaa ja irrottaa rönsyjä lisäysaineistoksi.

Ja toivon mukaan kevään edistyessä voimme pikkuhiljaa nauttia lisääntyvästä kukka- ja viherloistosta.

LUKIJAN PALSTA

OSSILLA ON KERROTTAVAA KAHDELTA LEIRILTÄ

Mikkelin muistot

Meitä oli Mikkelin perheleirillä mukava joukko. En kerinnyt laskea, mutta oli meitä enemmän kuin »Vilkkilässä kissoja». Siellä opittiin paljon ihmissuhdeasioita. Opittiin miten rempallaan olevat asiat saadaan kuntoon, ettei aina tarvitse olla tuuliajolla. Kyllä niitä repäiseisiä purjeita varmasti paikattiin ja paattia tukittiin jottei se uppoaisi. Kävimme kaupunkiakin ihailemassa. Kirnu oli tosi komea ja Naisten vuori nätti hienoine kukkineen. Yhtenä iltana orkesteri yritti rikkoa äänivalin. Kukaan ei tullut konttaamalla kotiin, mutta korvat

soivat vielä seuraavana päivänäkin kun vetelin haitaria itseni iloksi ja toisten kiusaksi. Kaikenlaista muuta mukavaa myös oli vapaa-aikana. Poislähtö olikin sitten haikeata, mutta Pohjanmaan porukka lähti hymyillen. En kai minäkään kaikkia morjenstanut joten teen sen tässä. Morjens vaan ja hyvää jatkoa.

Huttulan huminat

Meillä oli lomaleiri Huttulassa ja tuttuja oli paljon. Heti alkuun nähtiin aitoja tummia poikia. Ei heitä illan hämyssä paljon erottanut. Yksi oli hyvin musikaalinen. Sointu oli todella saanut aikaan hienon lomaviikon ohjaajien kera. Parhaat palkittiin mitalilla. Se minullekin on arvokas muisto leiriltä. Haitari vain oli ainoa joka ei oikein vielä soinut kun oli uusi ja outo. Niinhän se on että vanha on parempi kuin pussillinen uusia. Kaikkeen tottuu kun ei hätäile. Kaikilla oli aina hauskaa ohjelmaa illaksi. Minä esitin hoopoa lääkäriä ja käytin auton työkaluja. Tanssia oli joka ilta hikiriihessä. Jenkka jäi kyllä mieleen. Se oli elämäni kovin tanssi, oikein repäisevän reipas. Siinä kymmenen kilometrin rivakassa ravissakaan ei mehut loppuneet, kun oli oppaana nuori kaveri ja sama rytmi. Lapsilla oli oma ohjelma ja muuta mukavaa mikä oli mieluisaa ja kivaa. Ja kun ne oikein vauhtiin pääsivät niin kyllä huomasin että piti antaa markka etukäteen ja takakäteen, välikäteen joka käteen ja kyllä lompakko oli niin kuiva ettei kuivemmaksi tule markoista. Tämä Huttulan leiri jäi mieleen tapahtumarikkaana ja reippaana loma-urheiluleirinä. Oli mukava tavata ystäviä. Terveiset kaikille ja

mukavat kiitokset Hesaan lomasta minulta ja muilta-kin.

Ossi Rajala

HILJA RANTATALO KERTOO KUUROSOKEIDEN TULKKIKURSSISTA

Täältä Hämeenlinnan palvelutalosta läksi kurssille 2 kuurosokeaa. Meitä oli Helsingissä vastassa 3 kuulevaa tyttöä. Helsingin juna-asemalla mentiin hissillä alas. Otettiin automaatista lippuja. Minulla ei ollut kolikoita. Vaihdoin automaatista kympin markoiksi. Ihmettelin kun sain viitosen kovan rahan. Kysyin tulkilta, onko tämä suomalaista rahaa. Tulkki vastasi kyllä ja nauroi kun minä ihmettelin kaikkea. Ajoimme hissillä alas ja maan alla odotimme punaista junaa. Junan ovet aukesivat itsestään. Sanoin että ensimmäistä kertaa olin matkustamassa maan alla. Vaihdettiin bussiin, sanoin tulkille että nyt matkustamme kai bussilla taivaaseen. Olimme perillä. Siellä oli paljon kuuroja lähdössä pois. Kuulevat jäivät ohjaamaan meitä. Tulkki ei ollut joka päivä sama. Me harjoittelimme eri tulkkien kanssa. Uima-altaan vesi oli 14 asteen lämpöistä. Kurssilla oli mukavaa. Kävimme myös kirkossa.

Hilja Rantalo